

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest. Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, „Bejaardencentrum Rijnzate”, postbus 694, 2400 AR Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Mede gezet in de hemel

„.....en heeft ons medegezet in de hemel in Christus Jezus.....”

Efeze 2:6b.

Niet in de hemel en toch wel. Een heilgeheim, dat de natuurlijke mens niet verstaat en dat alleen het deel is van de kinderen Gods. Zij zijn nog niet in de hemel. Zij moeten immers in dit strijdperk nog door lijden en strijden heen. Het uitzicht éénmaal boven het strijdperk uit te zullen komen, wordt door het ware geloof beoefend en gekend. Echter ook menigmaal zullen zij het ervaren, dat dit uitzicht belemmerd wordt door allerlei oorzaken.

En toch.....zijn diezelfde pelgrims, die de reis door veel gevaren nog min of meer vóór zich hebben, reeds in de hemel. De Apostel Paulus getuigt van dat wonder in dit Woord. Hij zegt maar niet, dat zij er eenmaal zullen komen. Werkelijk, hij zegt, dat zij er zijn! Geest in de hemel in Christus Jezus. Hoe kan dat? Wat bedoelt de Apostel Paulus hier toch? Wel, het geheim hiervan wordt in drie woorden naar voren gebracht: in Christus Jezus. Als die woorden er niet bij stonden, had dit nooit waar kunnen zijn. Hij is het Hoofd en al de kinderen Gods zijn in Hem begrepen. Hij is de Hogepriester en zij zijn geschreven in Zijn priesterlijk hart. Het Hoofd is opgevaren naar de hemel. De Hogepriester is het hemels heiligdom ingegaan. In Hem zijn zij nu mede gezet in die hemelse heerlijkheid. In Hem ligt de vaste en betrouwbare waarborg, dat de Zijnen eenmaal zullen komen, waar ze in Hem reeds gezet zijn.

Is het geen bijzondere weldaad? Driemaal heeft in dit gedeelte de Apostel al getuigd van een weldaad, die God schenkt in het leven van de Zijnen.

Eerst heeft hij gesproken van de levendmaking. Het nieuwe leven wordt door het wonder van genade werkelijkheid in hun hart. De geestelijke doodstaat verbroken en het waarachtige leven geschonken.

Daarna heeft hij naar voren gebracht de geestelijke opwekking. Door de kracht van den Heiligen Geest worden ze opgewekt uit het doodsgraf. De banden van de dood en de zonde worden ontbonden in waarachtige bekering.

Maar hier het hoogtepunt: in Christus gezet in de hemel. Denk er maar niet gering over. Gezet in de plaats, waar God woont en waar de Engelen eeuwig de lof van den Drieënige bezingen.

Gezet in de plaats, waar een kind van Adam nimmer kan komen, omdat hij zich de toegang onwaardig heeft gemaakt door zijn ongerechtigheden.

‘t Kan ook niet anders dan door een daad van God, dat deze bijzondere zaak werkelijkheid wordt. En we hebben dit Woord dan ook alleen te verstaan in het licht van wat de Apostel reeds gezegd heeft: „Maar God.....”. ‘t Is alleen Zijn werk, Zijn ontfermende genade aan onwaardigen bewezen.

Gods daad was het eens in het eerste Paradijs, die de mens buiten zette. De hoogste Rechter kon het niet gedogen, dat Zijn Schepsel niet luisterde naar Zijn Woord en Hem de rug toeerde. De poort van dat Paradijs werd toegesloten. Hij dreef de mens uit en zette een wacht van Cherubijnen om met het zwaard

de weg te bewaken tot de boom des levens. Wonder van genade. Niet-uit-te spreken ontferming. Mede gezet in de hemel. God had gedachten des vredes om weer een weg te ontsluiten tot de volle genieting van Zijn gemeenschap. Door het geschenk van Zijn Zoon heeft Hij dit gedaan. En na volbrachte Middelaarsarbeid opent God de poort van de hemel voor Zijn Zoon. Hij heeft recht om in te gaan en te gaan zitten aan de Rechterhand des Vaders. Op de dag van Zijn hemelvaart krijgt Hij een plaats, ja de plaats der ere in de hemelse heerlijkheid.

En nu..... met Hem óók de Zijnen een plaats in de hemel. Die weldaad vloeit voort uit Zijn Hemelvaart.

Hij is niet alleen in de heerlijkheid van Zijn Vader, Hij heeft hen, voor wie Hij met Zijn bloed betaald heeft, meegenomen. God Zelf heeft hen naar de grootheid van Zijn barmhartigheden daar toegelaten in Christus Jezus.

Vergeet het echter nooit. Deze weldaad wordt alleen beleefd in de geloofsvereniging met Christus. Van nature staan wij allen buiten. Wij zijn dood in de zonden en in de misdaden. Door het ontdekkende werk van den Heiligen Geest wordt het gezien en erkend, dat ik zelf de poort op het nachtslot gedaan heb. ‘t Ware geloof wordt echter geoefend door de onmogelijkheid van mijn kant heen op de verdienste van den Christus. Dat geloof rust niet in eigen-gerechtigheid en eigen-vroomheid. Bij trappen en in verschillende mate leert Gods kind ook deze vrucht van den ten hemel gevaren Christus kennen voor zijn eigen leven.

Zalig, die uit God in Christus rechtens de poort ontsloten mag krijgen om vervuld te worden met deze geloofs-wetenschap: medegezet in de hemel!

Misschien zegt u wel: dit durf ik niet te zeggen. Daar zijn er, die daar op zien, van wie de armen te kort zijn om dit te omhelzen. Let nu eens op twee dingen. Allereerst: begint de Heere hiermee? Hij begint met: levend-gemaakt met Christus.....

Werd dit nieuwe leven reeds uw deel? In de kennis van eigen nood en dood. In de uitgangen naar den Heere.

Maar nu in de tweede plaats: de Heere heeft er lust in, dat het nieuwe leven tot de kennis van Christus en van de vruchten van Zijn werk wordt gebracht.

Daartoe oefent Hij het leven langs de weg des geloofs. En dat is een weg van verliezen. Een weg van het kwijtraken van alles, wat ik buiten God en Christus als grond zoek om voor God te bestaan. Schuw die weg niet, al gaat deze ook tegen alles van onszelf in. Houd aan en de Heere zal op Zijn tijd de verborgenheden des geloofs - ook deze - schenken.

Heel erg voor allen, die nu rustig voortleven zonder te zoeken deze wonderen van Zijn werk. De ten hemel gevaren Zoon van God wordt u gepredikt. De vruchten van Zijn Hemelvaart worden u in rijkdom voorgesteld. Weet wel, wat het betekent, als we op zo grote zaligheid geen acht slaan. God heeft ons een tijd gegeven in dit leven om Hem te zoeken. Laat het dan toch op uw hart gebonden zijn om in den Heere alles te zoeken. Nog nooit heeft Hij veracht degenen, die het in oprechtheid om den Heere te doen is.

„In Christus Jezus”. Dat blijft waar. Alleen in Hem zijn de Zijnen gezet in de hemel. De

Van de Administratie

Wie kan mij helpen aan het juiste adres van fam. Poepjes, de Reede 9, 8321 DE Urk? Bij voorbaat dank. Ook ditmaal mogen wij melding maken, dat weer 6 nieuwe abonnees konden worden genoteerd, terwijl wij f 119,- extra ontvingen. Voor dat alles onze hartelijke dank.

Een persoonlijk woord willen wij hieraan toevoegen; n.l., onze dank aan allen, die mij, bij de herdenking van mijn 80ste verjaardag hun medeleven betoonden, hetzij schriftelijk of telefonisch.

Dankbaar namen wij van alles nota. Ps. 116 vs.:12. Adm. Bewaar het Pand. „Bejaardencentrum Rijnzate”, postbus 694 2400 AR Alphen a/d Rijn. Giro 704350.

v.d.L.

strijd hier moet nog gestreden worden tot het laatste toe.

Maar toch hoe vaak zij het bederven en met schaamte over hun afmakingen onder den Heere moeten buigen, zij zullen komen daar, waar Hij is.

De waarborg is de hemelse Hogepriester, Die het eenmaal bad: „Vader Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt”

D. Slagboom

Van de redactie

1. Boeken van de penningmeester. De boeken en bescheiden van de administrateur-penningmeester zijn weer nagezien en in goede orde bevonden. Een woord van dank aan br. Van der Lee is wel op zijn plaats. Daarbij betrekken we ook br. Beukers die bij het bijhouden van de boeken en het verwerken van allerlei gegevens een onmisbare functie vervult. Ons blad kon in het afgelopen jaar ondanks de steeds stijgende kosten regelmatig verschijnen. Dankzij de overbetalingen op het abonnementsgeld, de giften en de opbrengst van de collecten op de ontmoetingsdagen konden we rond komen. We hebben de spontane financiële medewerking van velen nodig om de arbeid voort te zetten.

2. School voor Dundas en Hamilton. Al een poosje geleden schreef de penningmeester van het schoolbestuur mij hoe welkom de giften uit Holland zijn. Met het geld, dat uit ons land kwam kon de aanschaf van een schoolbus, inbegrepen de nodige voorzieningen, worden gefinancierd. Op deze wijze hoopt men de kosten van het vervoer van de kinderen te kunnen drukken.

3. Broche. Op de ontmoetingsdag te Kampen verloor iemand een broche. Ds. Tanis deelde dit aan het einde mee. Niemand kwam. Mocht iemand de broche missen dan kan zij zich met mij in verbinding stellen.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS

Les 37

Hoofdstuk II. Artikel 8.

„Want dit is geweest de gans vrije raad, de genadige wil en het voornemen Gods des Vaders, dat de levendmakende en zaligmakende kracht van de dierbare dood Zijns Zoons zich uitstrekken zou tot alle uitverkorenen, om die alleen met het rechtvaardigmakend geloof te begiftigen en door ditelzelve onfeilbaar tot de zaligheid te brengen; dat is, God heeft gewild, dat Christus door het bloed Zijns kruises, (waarmede Hij het

nieuwe Verbond bevestigd heeft) uit alle volkeren, stammen, geslachten en tongen, diegenen alle en die alleen, krachtiglijk zou verlossen, die van eeuwigheid tot de zaligheid verkoren en van de Vader Hem gegeven zijn; hen zou begiften met het geloof, hetwelk Hij hun, gelijk ook andere zaligmakende gaven des Heiligen Geestes, door Zijn dood heeft verworven; en hen van al hun zonden, zowel de aangeborene als de werkelijke, zowel na als vóór het geloof begaan, door Zijn bloed zou reinigen, tot het einde toe getrouwelijk bewaren en ten laatste zonder enige vlek en rimpel heerlijk voor Zich stellen."

Hoe treffend wordt in dit artikel gewezen op het grote doel van het lijden en sterven van Christus en wel, voor wie Christus gestorven is. Of dit alle mensen geldt, zoals de algemene verzoeningsleer van de remonstranten aangeeft, of alleen voor de uitverkorenen. Of volgens de remonstranten, dat Christus slechts een mogelijkheid tot verlossing heeft gegeven en dat het nu van de mens afhangt die mogelijkheid tot werkelijkheid te maken, zodat dus het zaligworden geheel in de hand van de mens ligt. Dit komt op hetzelfde neer, wat reeds artikel 7 aangaf, dat Christus de zaligheid wel „verworven” heeft, maar dat de „toepassing” afhangt van de vrije wil van de mens.

Ach, welke een troosteloze leer is dat. Want dan staat alles op losse schroeven. Het komt dan in feite hierop neer, dat God dan maar moet afwachten (met eerbied gezegd) wie er tot Hem zullen komen. Maar..... dan kwam er niemand!

„Hij zocht alom, maar ach, Hij vond er geen; Want alle vlees is trouwloos afgeweken; Geen sterveling wil 't pad der deugd betreen, Ja, zelfs niet één."

O, wat is het dan een geweldige rijke troost voor Gods kerk, dat haar zaligheid eeuwig vast ligt verankerd in GODS EEUWIGE VREDERAAD!

Mocht daarvan de dichter van psalm 89 niet heerlijk getuigen, wanneer hij zingt:

„Ik weet, hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen, Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen."

Zie, diè vastheid der zaligheid erkennen de remonstranten niet. Wel zeggen zij, dat God de dood van Christus verordineerd heeft, maar.....zonder een bepaling.....mensen te bedoelen. Ja, zij beweerden zelfs: wanneer er niemand tot Christus zou komen, dan zou het lijden van Christus nochtans betekenis hebben. Wat toch een wonderlijk standpunt! Zie de „Verwerping der dwalingen hoofdstuk II.

Neen! Heeft Christus Zelf niet getuigd: „Ik ben de goede Herder: de goede Herder stelt zijn leven voor de schapen." Ja, heeft Hij Zijn ziel niet gegeven tot een rantsoen voor velen? „Want dit is geweest de gans vrije raad, de genadige wil en het voornemen Gods des Vaders, dat de levendmakende en zaligmakende kracht van de dierbare dood Zijns Zoons zich uitstrekken zou tot alle uitverkorenen."

Zo verklaart artikel 8 van onze D.L.

Welnu, welke rijke betekenis en waarde heeft de DOOD VAN CHRISTUS!

Door de levendmakende en zaligmakende kracht van Jezus' dood worden de uitverkorenen begiftigd met het rechtvaardigmakend geloof. Door het dierbaar bloed heeft Christus „het nieuwe Verbond bevestigd", zo lezen we.

Dit betreft het „Verbond der Genade", dat twee bedelingen heeft, de oude en de nieuwe bedeling. De oude bedeling bleef beperkt tot alleen Israël, al werden ook enkele heidenen tot bekering gebracht. Maar dan moesten zij toch in Israël worde ingelijfd. De NIEUWE bedeling is ruimer.

Het evangelie kwam nu ook tot de heidenen en dat zij zalig konden worden, zonder dat zij eerst in Israël behoeften ingelijfd te worden. „God heeft gewild, zo lezen we verder in ons artikel, dat Christus door het bloed Zijns kruises uit alle volkeren, stammen, geslachten en tongen, diegenen alle en die alleen, krachtiglijk zou verlossen, die van eeuwigheid tot de zaligheid verkoren en van de Vader Hem gegeven zijn."

En dit is dus geen onzekere verlossing, als een verlossing, welke zou moeten afhangen van de vrije wil des mensen.

Want wat leerden de remonstranten over de

„verwerving" van Christus' weldaden door Zijn dood?

Dat Christus alleen de macht of de wil verworven heeft, opdat Zijn Vader „OP-NIEUW MET DE MENSEN KON ONDER-HANDELEN ALS MET EEN NIEUW VERBOND, hetzij der werken of der genade, en NIEUWE VOORWAARDEN voorschrijven, VAN DE WELKE DE VOLBRENGING AAN DE VRIJE WIL DES MENSEN HANGEN ZOU."

(Zie „verwerping der dwalingen: hoofdstuk II, art. II en III)

Is zulk een dwaalleer niet een TROOSTELOZE LEER?

Ligt hier alles niet in het onzekere?

Neen! Christus' dood heeft levendmakende en zaligmakende kracht, tot verlossing en reiniging van de zonden, zowel van de aangeborene als van de werkelijke.

Hij bewaart de Zijnen getrouwelijk tot het einde toe. De drie doodvijanden houden immers niet op, Gods kinderen aan te vechten en te benauwen.

En eens zal Christus Zijn bruidskerk voor Zich stellen zonder enige vlek of rimpel!

Is er rijkere en zekerder vrucht denkbaar van Christus' dood en offerande? Nog eens! Troosteloze en arme leer, wanneer de zaligheid zou afhangen van de vrije wil des mensen.

Hierbij diene nog een noodzakelijke opmerking volgens Schrift en belijdenis.

Het betreft de vraag als samenvatting van dit achtste hoofdstuk:

Voor wie is Christus gestorven?

Op deze vraag geven Schrift en belijdenis geen onzeker antwoord.

Het is alleen voor de uitverkorenen!

Het gaat hier echter niet over de GENOEGZAAMHEID van Christus' offerande. Daarover hebben we reeds eerder gehandeld.

Het gaat hier over het persoonlijk deel krijgen aan Christus' lijden en sterven. En dat geldt de uitverkorenen.

Nog eens wijzen we hierop, omdat zo vaak op kansels, in onderwijs en gesprekken, gezegd wordt: Christus is voor onze zonden gestorven. Steeds weer de zogenaamde „wij-vorm."

Terecht merkt Ds. C. den Boer in zijn werk „Om 't eeuwig welbehagen" op: dat het misleidend is om te zeggen: Christus is voor u allemaal, hoofd voor hoofd, gestorven. Hij waarschuwt ervoor dergelijke uitspraken op de kansel zich niet te veroorloven, omdat zij oppervlakkig en daarom misleidend zijn.

Ten slotte willen we u, lezer(es), de zo belangrijke vraag meegeven: Deelt u in de noodzakelijke en rijke vrucht van Christus' lijden en sterven? Heeft de levendmakende kracht van Christus' dood u tot een nieuw leven gebracht, dat zich openbaart in een hartelijke droefheid naar God, in een hongeren en dorsten naar de levende God en naar het heil, door Hem in Christus geopenbaard voor schuldigen en doemwaardigen? Kent u het toevlucht nemen tot Hem, Die vermoeiden en beladenen vanwege hun zonden nodigt, ja, hen de rust wil schenken in Hem? En hebt u er iets van mogen ervaren, dat Zijn juk zacht en Zijn last licht is?

Dr.

v.L.

Het lied in de eredienst en de synode van 1836

9. Ds. R.W. Duin en de Evangelische Gezangen.

Een apart figuur! Vorige keer hebben we enigszins kennis gemaakt met de man, wiens naam hier nu boven staat: ds. R.W. Duin. Het was niet zonder reden, dat iets uit zijn leven belicht is. Enerzijds zien we daarin een zekere verbondenheid met de strijd rond 1834: de wederkeer tot Gods Woord en de belijdenis, zeker in de prediking van vrije genade. Anderzijds zijn er verschillende oorzaken-o.a. zijn zenuwgestel-waardoor hij de standvastigheid miste om met de afgescheidenen op te trekken. Het is dan ook opmerkelijk, dat hij later meer waardering vond bij ds. H.P. Scholte dan bij ds. H. de Cock. We hebben het al gehad in ons laatste artikel over een mogelijk beroep bij de Afgescheiden Gemeente van Gorcum. Ds. Scholte was het, die ds. R.W. Duin daar aanbevolen had. En als deze sterft in 1843 dan schrijft ds. Scholte over hem: „In Oost-Friesland is Z.E.W. de 4de Februari 1843 te Lingen ontslapen en heeft die Leeraar dus zijne in veel opzichten moeilijke vreemdelingsreis

geëindigd. Hij is dáár, waar men over het wezen en de werkzaamheden van de gemeente des Heeren niet meer redeneert en ten gevolge daarvan in het duister omdooit, maar waar men aanschouwt en geniet en alto liefheeft en liefde oefent jegens elkander." Eén van de punten van verschil tussen hem en de Afgescheidenen was zijn verdediging van de Evangelische Gezangen. En zeer zeker was het juist de Cock, die daar tegen ging. Niet omdat hij in ds. R.W. Duin geen broeder erkende. Hij schrijft er later zelf over dat hij dat wél doet. Maar des te meer voelt hij de afbreuk van de goede zaak, die velen een verkeerde leiding geeft.

In 1836 schrijft ds. R.W. Duin een boekje onder de titel: „De Evangelische Gezangen bij de Hervormde Kerk van Nederland in gebruik in de punten van bezwaar getoetst aan het onbedrieglijk Woord van God, als aan de enige regel van geloof en geloofsgehoorzaamheid." Het exemplaar, dat ik gelezen heb, is merkwaardigerwijze ook het exemplaar dat ds. de Cock gehad heeft. Het is eigendom van de Theologische Hogeschool van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Zo kom je tegelijkertijd in aanraking met het standpunt van ds. Duin als met de critiek van ds. de Cock. De laatste heeft immers dit boekje voorzien van allerlei opmerkingen naast de tekst. Er is haast geen bladzijde of we kunnen lezen hoe ds. de Cock denkt over het door ds. Duin geschrevene. Om een voorbeeld te noemen: tussen de titelpagina en het voorbericht noemt ds. Duin, om de zaak waarover het gaat ingang te geven, twee teksten uit Gods Woord. De eerste tekst is: Oordeelt de waarheid en een oordeel des vredes, Zacharia 8:16. Wat schrijft de Cock erboven? „Wij beminnen de vrede, maar de vrede Jeruzalems!" Het is duidelijk dat de Cock daarmee wil zeggen dat hij een afkeer heeft van het spreken over vrede, dat tekort doet aan de waarheid. Allen die de vrede beminnen, beminnen nog niet de vrede van Jeruzalem. Het is door alle eeuwen gebleken dat daar wel enig verschil tussen is. Een beroep op de vrede is al heel vaak gebruikt om het verval in de leer of in de praktijk een weg te banen. En de Cock, die daar maar al te veel mee te doen gehad had, kan het niet laten om in zijn eigen exemplaar dit erbij op te merken.

Al de inleiding in het boekje van ds. Duin geeft een indruk, in wat hem beweegt om het voor de Evangelische Gezangen op te nemen. Het blijkt, dat hij dan meer afgaat op hoe hij voor zijn eigen geestelijk leven de gezangen ervaren heeft dan dat hij zich afvraagt of zij overeenkomen met Gods Woord.

Hij vertelt dan van zijn eigen geestelijk leven en van de indruk, die de gezangen op hem maakten: „Toen het, kort nadat de gezangen ingevoerd werden, de Heere behaagde mij met mijzelf en de weg des levens in Christus Jezus bekend te maken, gebruikte ik in mijne eenvoudigheid ook die gezangen, zo bij de openbare godsdienst als ook in het eenzame, van de twisten niets wetende, en ook geen kwaad vermoedende. Ik had toen grote vereniging met de waarheden die daarin worden voorgesteld, en dierbare zielestroost, wanneer ik de heiligende en zaligende kracht derzelve mocht onder vinden....." Kort daarna kreeg hij kennis van de bezwaren van enige godzaligen. Ze gaven hem wel vertwijfelingen, maar uiteindelijk kon niemand de „geschonken overtuiging of vereniging des harten ontnemen." Zonder namen te noemen komt hij in zijn voorbericht dan terecht bij de bezwaren van de Cock en de zijnen. Hij noemt hen „wettisch-gezinde godvruchtigen, die doorgaans hard en liefdeloos in het beoordelen der dingen vallen." Hij klaagt erover „dat de schrijvers tegen de gezangen in hun lasterlibellen de godzaligste mannen niet spaarden, gelijk van Alphen en anderen, en dat zij zo niet geheel vervreemd, weinig kenden van de rijkdom der genade van Christus en door veroordelen verblind het goede kwaad noemden, waarover het wee in des Heeren Woord wordt uitgesproken, ja dat zij op zulk een wijze van doen al de profeten en apostelen wel konden doen voorkomen als de grootste ketteren en dwaalgeesten, een duidelijk bewijs dat zij weinig bezielde worden, door liefde, die geen kwaad denkt....." Weinig verheffend is het dat hij, die toch in meer dan één opzicht verbonden is aan degenen, die hij hier bestrijdt, zich tot zulke methoden laat verleiden. Eerst al spreken van „wettisch gezinden, die weinig licht in

het werk van Christus hebben" en later zelfs van: zo niet geheel vreemd! Hier komt uit dat het tegelijkertijd mogelijk is: uit overweging van een gevoelige stemming aanvaarden van een lied en het veroordelen in hun staat van hen, die op zakelijke en Schriftuurlijke gronden dat lied afwijzen. Zo gaat het altijd verkeerd als het gevoelige de maatstaf van beoordeling wordt. Dat wil niet zeggen dat het gevoel geen rol speelt bij bepaalde bezwaren. Maar dan moet het toch uiteindelijk gegrond zijn in Gods eigen Woord. Ik kan het begrijpen dat dit de Cock zeer gepijnigd heeft. Hij schrijft er later van, dat hij het van Duin niet had kunnen denken dat hij „zo heftig en stekelig de ware godzaligen, die voor de waarheid in de bresse staan, kon en dorst aanranden." Hij had van hem niet verwacht dat hij zo van terzijde de bestrijders van de gezangen zou aanvallen „daar toch het licht geen schuilhoeken zoekt en de duisternis wel geopenbaard mag worden." Aan het eind van de inleiding zegt Duin dat hij „in de vreeze des Heeren" zich voorgenomen heeft om de gezangen zoveel mogelijk met het Woord van God te vergelijken om zo Gods kinderen van dienst te zijn, die door de bezwaren tegen de gezangen weer met het juk der dienstbaarheid zullen worden bevangen. We hopen volgende keer daar meer van te zien.

D. Slagboom.

Christus predikt Christus (1)

We hebben het paasfeest gevierd. Met heel de kerk hebben we weer herdacht het heilsfeit van Pasen, dat ons spreekt van de overwinning van het leven (of beter: van de Levende!) op de dood. En het zou mij niet verwonderen, wanneer verschillenden onder ons een preek hebben gehoord over de verschijning van de Levensvorst aan de Emmaüsgangers. Ikzelf heb er ook over gepreekt en ook vanmorgen zou ik iets willen zeggen over deze rijke geschiedenis. En dan zou ik het onderwijs van de opgestane Christus aan de Emmaüsgangers willen zien als het onderwijs van de grote Bedenaar van het goddelijk Woord om van daaruit enkele opmerkingen te maken over de bediening des Woords, over de prediking waartoe de Heere Zijn knechten roept en opdracht geeft. De geschiedenis van de Emmaüsgangers is ons wel bekend. Op de dag van Jezus' opstanding zijn Kleopas en zijn metgezel, twee volgelingen van de Heere Jezus, op weg naar Emmaüs, een dorp, enkele uren gaans van Jeruzalem verwijderd. Ze zijn bedroefd en moedeloos. Ze zijn diep teleurgesteld in hun verwachting betreffende Jezus de Nazarener, Welke een Profeet was, krachtig in werken en woorden voor God en het volk. En ze hadden zo gehoopt, dat Hij was Degene, Die Israël verlossen zou. Maar die hoop was de bodem ingeslagen door het gebeuren op Golgotha, waar dat veelbelovende leven was afgesneden. Maar nu zijn ze ontsteld door de tijding van sommige vrouwen, die bij het graf van Jezus een gezicht van engelen gezien hebben, die zeggen, dat Hij, dat Jezus leeft! En terwijl ze daar samen mee bezig zijn, bezig met de dingen, die heel hun ziel vervullen, met de dingen aangaande Jezus de

Nazarener (zoals ze het straks zelf uitdrukken), dan is daar zomaar die Vreemdeling bij hen, Die hun zo rustig en vriendelijk vraagt, waarom ze zo bedroefd zijn. En als dan Kleopas in eenvoudige duidelijke woorden Hem de oorzaak van hun droefheid en verwarring heeft meegedeeld, dan neemt de Vreemdeling het woord: „O, onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben!" En met beschaming en steeds meer gespannen aandacht luisteren de twee mannen naar het onderwijs van deze Onbekende uit de Schriften. Totdat zij aan het einde van de weg zien, dat de Onbekende, Die hun de Schriften opende niemand minder was dan hun Heere en Meester Zelf: de grote Bedenaar van het goddelijk Woord! Dat is Hij toch, nietwaar? Van Hem belijdt toch de kerk, dat Hij is „Onze grote Profeet en Leeraar, Die de verborgen raad en wil Gods aangaande onze verlossing volkomen heeft geopenbaard!" Hij is „de Gezant, de Uitlegger, de Eén uit duizend, om de mens zijn rechte plicht te verkondigen." De profeten van de oude bedeling werden bekwaamd, gezalfd, geleid door Zijn Geest. En in hun prediking hebben zij het steeds weer beklemtoond: „Alzo spreekt de Heere!" Tijdens Zijn omwandeling op aarde heeft Hij in eigen persoon geleerd, en de schare, die aan Zijn lippen hing, heeft het gevoeld: Hij leert als Machthebbende en niet als de schriftgeleerden.

Daar zit een Maria aan Zijn voeten; daar drinkt de Samaritaanse vrouw Zijn woorden in met een ziel, die door Hemzelf dorstig gemaakt is; daar ligt een Johannes aan Zijn borst! En in onze tekstgeschiedenis geeft Hij de Emmaüsgangers Zijn hemels onderwijs. En als de verheerlijkte Christus vervult Hij Zijn profetische bediening door Zijn Woord en Geest. En nu behaagt het Hem Zich daarbij te bedienen van mensen. Kleine, nietige, gebrekkige, zondige mensen, die de schat dragen in een aarden vat, en die geen andere opdracht hebben dan het Woord van de grote Profeet in getrouwheid door te geven.

De door Hem geroepen dienaar vraagt en luistert dan ook naar de Mond des Heeren, wenst niet anders te zijn dan boodschapper en getuige van Zijn Woord. Afhankelijk van Zijn Geest, gebonden aan Zijn Woord, zo wil hij de gemeente dienen. Als een getrouwe vertolker van het Woord! Verbi divini minister! Dienaar van het Woord Gods. En dan het volle Woord; verkondigende al de raad Gods! Zoals Paulus het uitdrukt in Handelingen 20, waar hij afscheid neemt van de ouderlingen van de gemeente van Efeze. Dan zegt hij in vers 24: „maar ik acht op geen ding, noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelf, opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen, en de dienst, welke ik van de Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het evangelie der genade Gods". En in vs. 27: „want ik heb niets achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al de raad Gods."

En daarom durft en mag hij zeggen in vers 26, dat hij rein is van het bloed van hen allen. Zie, dat kan en mag alleen de dienaar zeggen, die al de raad Gods heeft verkondigd. Wat een verantwoordelijkheid voor de prediker.

Wat heeft hij te waken voor zichzelf, om waarlijk dienaar des Woords te zijn. Om zich niet te laten leiden door de geest van de tijd en evenmin door de theologie van de gemeente, door bepaalde opvattingen binnen de gemeente, maar die niet genormeerd zijn aan het Woord van God.

Vlietstra

Uitgesproken op de Ontmoetingsdag te Kampen op 12 april 1980.

BOEKBESPREKING

OPDAT ER EER IN ONZEN LANDE WOON
door L.M.P. Scholten

Uitgeverij Van den Berg, Antony Fokkerweg 49, 3088 GE Rotterdam.

We vinden in dit boekje van 62 blz. eerst Psalm 85 naar de berijming van Datheen, vervolgens het artikel van de schrijver, daarna een overzicht van 15 geslachten van het huis van Oranje-Nassau, vanaf Willem de Rijke (1487-1559) en ons volkslied. Ook zijn er in opgenomen foto's van Koningin, nu Prinses Juliana, van Koningin Beatrix en van de Koninklijke familie.

Dit boekje wensen we in veler handen. De heer Scholten schrijft met liefde over de betekenis van ons vorstenhuis, maar ook wijst hij in alle ernst op de huidige situatie. Hij schrijft dan verder: Wanneer wij daarom bij deze troonswisseling de betekenis gedenken van de band tussen Nederland en Oranje, dan mag ons dat de zonde niet doen verzwijgen. Maar daarvoor is het zo noodzakelijk, dat ons oog geopend worde voor de zonde in haar ware aard. Schaamte zou gewis ons aangezicht bedekken. Och, het is voor een onbekeerd hart nog niet zo zwaar om te getuigen tegen de zonden en ongerechtigheden van land en volk, vorstenhuis en onderdaan. Maar wanneer iemand door genade zelf zondaar voor God wordt, zie, dan wordt het toch anders. Dan gaat het om de ere Gods. Dan wordt het Ikabod: de eer is weggevoerd uit Nederland. Dan wordt het bovenal de bede in het hart, dat die eer weer mag wonen in ons land, in ons hart.

Opdat er eer in onzen lande woon'

En zich aldaar op 't luisterrijkst vertoon.

Dat was de verzuchting, waarmede de dichter van Psalm 85 de historie van zijn volk mocht beschouwen. Zo willen wij dat ook nu bij gelegenheid van de troonswisseling trachten te doen en dan met de psalmdichter zien:

1. Een herdenken van het verleden;
2. Een gebed in het heden;
3. Een belofte voor de toekomst.

Tot zover de heer Scholten, die deze drie punten duidelijk uitwerkt en toepast. Men schaffe zich dit boekje aan. Het is keurig uitgegeven. Het zij een blijvende herinnering aan de troonswisseling. Maar bovenal moge het dienen als een opwekking om tot de Heere weder te keren en van de Heere te smeken, dat het Hem mocht behagen ook in ons Oranjehuis te willen wonen en werken als weleer en ook in ons land en onder ons volk: opdat er eer in onzen lande woon'.

B.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (46)

11. Het ongeluk (2)

„Ik ontwaakte uit mijn rust met deze woorden: „Ik zal u niet ongetroost laten", zeer teder gefluisterd en de volgende dag vervulde de Heere inderdaad deze belofte met meer kracht dan ik ooit tevoren ondervonden had. Ongeveer om twaalf uur 's middags ging ik de studeerkamer van mijn man binnen om te rusten en kort daarop kwam over mij een gevoel, dat ik slechts één keer in veel mindere mate ondervonden had. Zoals Hart het uitdrukt: „Ik voelde mijzelf wegsmelten in een vreemde weekheid van genegenheid." Mijn geest viel neder voor de Heere en zoete vertroosting vloeide van Hem in. Mijn man was in de kamer en al wist ik, dat hij zich in mijn vreugde zou hebben verheugd, toch verlangde ik op dat ogenblik helemaal ongestoord te zijn en te horen, wat de Heere tot mij zou zeggen. Zo hield ik met veel moeite mijn gevoelens in toom en veelvuldige gedeelten van de Schrift bleven voor mijn aandacht met wonderlijke zoetheid en kracht. De vijand probeerde mijn geluk te bederven door vele beschuldigingen tegen mij in te brengen, maar even vlug als ze kwamen werden ze allemaal beantwoord. Mijn man verliet mij al gauw, daar hij een vriend in Hertford moest bezoeken en zou pas laat terugkeren. Hij begreep, dat er iets ongewoons in mijn binnenste passeerde en

om te voorkomen, dat hij mij zou storen ging hij stilletjes weg en gaf aan het personeel order mij niet te storen dan alleen als ik de bel zou laten horen.

Kort nadat hij mij verlaten had begonnen de kracht en de zoetheid, die ik genoten had, af te nemen. Ik vond dit erg jammer, maar dacht bij mezelf: we kunnen niet verwachten, dat zulke grote genietingen blijvend zijn, ze te hebben is eigenlijk een wondervolle gunst. Toen werden mij deze woorden ingefluisterd: „Hij hield Zich alsof Hij verder gaan zou en zij dwongen Hem zeggende: blijf met ons en Hij ging in om met hen te blijven." Zo'n ingeving leek mij de belofte van eenzelfde goed gevolg en zo was had inderdaad, want toen ik het zo ernstig van de Heere smeekte, verhoorde Hij door een onmiddellijke vervulling. Al mijn troost keerde weer, mogelijk wel vermeerderd, en bleef de rest van de dag. Ik dacht niet aan eten. De uren kwamen en gingen zonder dat ik het opmerkte, zelfs, daar ik niet belde, dat ik niemand zag voordat mijn man 's avonds thuis kwam. Ik kan niet beschrijven wat ik gedurende die hele dag gevoelde. Ik herinner mij, dat ik duidelijk antwoord ontving op smekingen van lang geleden en zelfs helemaal door mij vergeten, tot ze in mijn herinnering werden teruggeroepen. Deze zelfde smekingen hadden in die tijd toen ik ze opzond, als ik me goed herinner, voor mij geschenen alsof ze tegen een dode muur waren opgezonden. Nu leek het mij toe, dat de Heere

wonderlijker met mij gehandeld had dan met iemand anders, want ik geloofde, dat niemand zo onwaardig was als ikzelf, niemand zo hulpeloos, niemand zo hardnekkig weerstrevend. Ik kon Hem openhartig danken en Hem prijzen voor alles wat Hij aan mij gedaan had, zelfs in het wegnemen van mijn twee kleine jongens (één van vijf maanden en één dierbaar kind van vijftien maanden, dat veel beloofde, een zeer overweldigende slag toen). Mijn gehele ziel zei, vervuld met dankbaarheid: „Heere, ik heb nooit geweten, dat het hiervoor was !”

Al verliet de vreugde die nacht mij geleidelijk, toch bleef een zoete smaak mij lang bij. Ik kon er nadien nooit onverwacht aan denken zonder dat er een trilling door mijn lichaam ging en ik placht te zeggen: „Heere, ik weet zeker, dat Uw liefde beter dan wijn is, de wijn van alle aardse genoegens”.

In de volgende maand van dat jaar kwam de Port Vale Kapel voor Bernard klaar, een ruime kapel in een zeer bekoorlijke omgeving. Bernard en Henrietta gingen er heen om haar te bezien. „Alles was met betrekking daarop buitengewoon naar onze zin” schrijft Bernard in zijn dagboek, „maar dit alles voegde toe aan het gewicht op mijn ziel. Ik riep veel in de geest, dat de Heere niet zou toestaan, dat een lieflijke buitenkant zou doen inslapen in bedriegelijke zekerheid of in hoogmoed en geestelijke onvruchtbaarheid. Met mijn geliefde vrouw beklom ik Port Hill om een stuk grond te bezichtigen, waarop de aannemer een geschikt huis voor ons dacht te kunnen bouwen. Hoewel ik verlangde haar te brengen naar een verrukkelijke plaats werd ik in mijn geest buitengewoon nevelig en ik was bang voor het uitwendige deel van de aangelegenheid, dat we ons met het maken van plannen op een wereldse wijze zouden inlaten, en ik voelde enige dankbaarheid toen bij nader onderzoek het plan onuitvoerbaar bleek.

Op de 7e oktober werd de kapel geopend. Bernard preekte over de 66e Psalm: „Geloofd zij God, Die mijn gebed niet heeft afgewend, noch Zijn goedertierenheid van Mij”. Hij wees op de manieren waarop God onderwijst en Zijn genadewerk volbrengt, wat zo ruim in die Psalm naar voren wordt gebracht: „Gij hebt ons beproefd, o God ! Gij hebt ons gelouterd, gelijk men het zilver loutert.....” en door dit alles brengt God Zijn volk „in een ruime plaats”. Deze ruime plaats is de ware geestelijke vrijheid in Christus.

Bernard kreeg in het volgende voorjaar voor zijn vrouw een huis op een verheven stand in Bengoe, een buitenwijk van Hertford op Port Hill en hij schrijft een prachtig verzoekschrift om een zegen er op in zijn dagboek, dat eindigt met: „Dat Gij genadig de grenzen van onze woning vaststelt, zegenend en overheersend onze inspanningen, zodat we goed gevestigd mogen zijn, maar niet in de geest van de wereldling, die zegt: „Ziel, neem uw gemak”.”

Om tot Pulverbach terug te keren. Het was in 1837, dat Jane, toen ze geheel van haar ziekte genezen was en de familie zich van de schok door de dood van Elizabeth hersteld had, bij haar bezoeken aan Sukey Harley het verhaal van haar bekering opschreef, „zo van haar lippen”, zoals ze zei. Ze schreef dit uit en

stuurde het naar Londen, waar het ter lezing van vriend tot vriend rondging. Toen het in handen van Mr. Bourne kwam, kon hij geen weerstand bieden aan de drang om Sukey te schrijven, wat hij als volgt deed: „Ik heb uw verslag met grote vreugde en geestelijke verkwikking gelezen en prijs God in het tonen van Zijn soevereine welbehagen in het verkiezen uit een slechte wereld van de minstgeschikte in heel het dorp, waar u woont. U kunt u nooit beroemen op uw goedheid of natuurlijke wijsheid, maar kunt met mij zeggen: „Het is door Zijn vrije genade, dat Hij ons gered heeft door het bad der wedergeboorte. Het is helemaal waar, dat u niet kon uitvinden hoe u wedergeboren moest worden, maar toch begreep u tenslotte, dat deze geestelijke wind blies, waarheen hij wilde, ook al kon u niet zeggen vanwaar hij kwam of waar hij heenging, „Zo is een ieder die uit de Geest geboren is”. Ik was zeer bemoedigd door uw beschrijving van de manier, waarop de Heere u heeft leren lezen. Is iets te wonderlijk voor Hem ? Neen ! Dit hoort u en mij te bemoedigen om vrijmoedig tot de troon der genade te komen met al onze noden en niet (zoals we zo gereed zijn te doen) ergens anders heen te gaan. We hebben allemaal een dwaas idee, dat een vleselijke arm wonderen kan verrichten, maar dit is een ding, dat de Heere al onze dagen voortdurend een slag zal toebrengen en Hij zal nooit ophouden ons op verschillende manieren te laten zien, dat niemand anders dan Jezus Christus hulpeloze zondaren goed kan doen.

Hoe heeft de Heere u in al uw onwetendheid onderwezen overeenkomstig Zijn geschreven Woord ! (Mr. Bourne schrijft in een brief aan Catharine: „Is het niet wonderlijk, dat een arm schepsel als Sukey Harley, wonend in een bos, in die hoek alleen het onderwerp van Gods zorg was en dat zij door Zijn genade in staat was het werk der zaligheid in haar eigen ziel te beschrijven en dat haar beschrijving precies overeenkomt met het getuigenis van levende heiligen en van hen, die ons voorgedaan zijn en boven alles, met het Woord van God ?”. Er is geen zaligheid voor zondaren dan door Jezus Christus. Deze openbaring was aan u bekend gemaakt en de Geest des Heeren gaf dat gebed in uw hart: „Heere, breng mij in het ware licht en de kennis van Uw dierbare Zoon”. Dit gebed werd verhoord en Hij kwam in uw hart met al Zijn zaligmakende weldaden. Zo verdreef Zijn komst alle andere dingen: al uw spelen, dansen, vloeken en alle andere ijdelheden wierp de Heere in de diepten van de zee van Zijn liefde en Hij liet geen verlangen in u achter om daarnaar terug te keren. „Wat vrucht had gij van die dingen, waarover gij u nu schaamt ?” Welke vrucht ? Ellende en ongeluk was de vrucht. Maar welke vrucht vond u in de openbaring van Jezus Christus aan uw ziel ? De vrucht was liefde, vreugde, goedheid, genade en veel meer vruchten van de Geest, die altijd gevonden worden als Hij het hart bezit. En als we in de Geest wandelen en in de zoete vreugde van deze dingen, wat een ontdekking doen we dan vaak door de Geest van de hoogmoed van ons hart ! Deze kwade beesten willen hun koppen laten zien, dat verdorven beginsel genaamd de oude mens wil vaak de heerschappij zoeken en er ook voor vechten !

Voor een fijne vakantie in eigen sfeer

VAKANTIECENTRUM „DE VERRASSING” TEXEL

Voll. pension voor gezinnen, jongeren en ouderen.
Bungalows en sta-caravans.

Postbus 302, 1794 ZG Oosterend-Texel.
Tel. 02223 - 661 of 391.

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijnsburg, tel. 01718-23063
bgg 22737.

Filiaal:

Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijnsburg (zonder postzegel)

Banden met preken kunt u

KOPEN

maar ook

HUREN

(sn. 4,75) Chr. Ger., Herv.(Ger.), Ger. Gem.

Inlichtingen: telefoon 01134 - 2455

Voor bijbels, boeken en muziek

is **LINDENBERG** uniek !

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

*Uitgeverij
Boekhandel
G. KOOL*

Het adres voor
al Uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

TALRIJKE

DANKBETUIGINGEN

ontvangen wij van hen die ten einde raad één van onze meer dan 40 verschillende kruidenrecepten bestelden, o.a.

eczeem, galsteen galaandoening hoge bloeddruk, hoofdpijn, ischias, koorts, kriebelhoest, laxeer, migraine, vermagering, zenuwen enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand (verzendkosten à f 12,50 inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW !!!

De soorten vermagering, zenuwen en vochtafdrijving, nu ook in tabletvorm
Maandkuur f 15—

Drogisterij

SIKKING

Barvoetestraat 5

Haarlem

Tel. 023 - 312882

Giro 190609

Voor al Uw

★ **BOEKEN**

★ **BIJBELS** en

★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

b.g.g 05277 - 2462 Urk.

KINDEROGEN

TRANEN DROGEN

Door Uw hulp: Voedsel, kleding en onderwijs. Voor kinderen in Nicaragua, Guatemala, India, Haïti en andere landen.

U kunt zo'n kind financieel adopteren voor f 35,- per maand.

Opgeven bij: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn. Tel. 03430-4103

Rustoord

„Repos Ailleurs”

U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst?

Bel dan eens Driebergen 03438-2466.

Dieët geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL

DREYEROORD -

OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.